خبر

انتشار فهرست نسخ خطی کتابخانه ملی ایران

شصت و ششمین جلد از کتاب «فهرست نسخ خطی سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران» توسط معاونت پژوهش و منابع دیجیتال سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران منتشر شد. در این فهرست ۳۰۰ نسخه خطی (از شماره ۲۲۳۰۱ تا ۲۲۶۰۰) از گنجینه نسخه‌های خطی کتابخانه ملی ایران معرفی شده است. این کتاب همچنین شامل نسخه‌هایی به زبان‌های فارسی، عربی و تعداد محدودی ترکی با موضوعات مختلف می‌شود که در ایران، هند و افغانستان تبدیل به کتاب شده‌اند. در این فهرست نسخه‌های کهنی از قرن نهم و دهم هجری قمری و چند نسخه خطی با یادداشت و مقابله خود شاعر و مؤلف، نخست‌وزیر ایران در دوره قاجار و شخصیت‌های ممتاز سیاسی، علمی و فرهنگی نیز معرفی شده است. نمایه‌های هفت‌گانه پدیدآورندگان، آثار معرفی شده، موضوع، کاتبان، محل کتابت، سالشمار کتابت و نقش مهرها و همچنین تصاویری برگزیده از نسخه‌های نفیس بر اعتبار و غنای علمی و هنری این فهرست افزوده است. جلد ۶۶ فهرست نسخ خطی سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران در ۶۱۸ صفحه چاپ و روانه بازار نشر شد. علاقه‌مندان جهت تهیه این اثر می‌توانند ازطریق مراجعه حضوری به فروشگاه انتشارات سازمان واقع در ساختمان کتابخانه ملی ایران، فروشگاه مجازی سازمان به آدرس http://bookshop.nlai.ir اقدام کنند.

«جام جم» دیدگاه‌ها و راهکارهای رهبری را در آستانه روز شورای عالی انقلاب فرهنگی مرور می‌کند

نقش هنر در توسعه فرهنگ

براساس اصل ۱۱۰ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، تعیین سیاست‌های کلی نظام جمهوری اسلامی ایران در همه حوزه‌ها و نیز نظارت بر حسن اجرای آنها از جمله وظایف رهبری است. با توجه به این جایگاه، تبیین و توجه به سیاست‌های کلان ایشان که گاه در قالب رهنمودها به متولیان و دست‌اندرکاران حوزه‌های مختلف ارائه می‌شود، از موضوعات مهمی است که باید در برنامه‌ریزی‌های توسعه‌ای کشور، بسان یک نقشه راه همواره مورد توجه قرار گیرد. با توجه به دیدار رهبر انقلاب با اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی در قالب یک اینفوگراف به بازخوانی نگاه رهبری و حاکمیت به هنر که بازوی اجرایی فرهنگ است، می‌کنیم

۱ وظایف حاکمیت در قبال هنر

رهبر انقلاب در تعیین سیاست‌های کلی نظام جمهوری اسلامی ایران وظایفی را برای متولیان عرصه هنر به‌منظور کمک به هنرمندان مشخص کرده‌اند. از منظر رهبری نگاه بلند مدت به هنر، انعکاس معارف اسلامی، تعالی دادن آثار هنری، انگیزه‌سازی در هنر، توسعه و رشد به سوی هدف‌های والای جمهوری اسلامی، حمایت از هنرمندان، جدا کردن هنر از بازی‌های سیاسی، آموزش برنامه‌ریزی شده و هدفمند، توجه به هنر انقلابی و ... از جمله وظایفی است که مسئولان در برنامه‌ریزی‌های خود باید به آن توجه کنند:

۲ تاکید بر نگاه بلندمدت به هنر

در سخنان و راهبری‌های رهبر انقلاب «نگاه به هنر اسلامی و سینمای دینی باید نگاهی بلندمدت و همراه با برنامه‌ریزی دقیق و امید به آینده و بهره‌گیری مناسب از ابزار هنر برای تأثیرگذاری حداکثری» باشد. این نگاه که بی‌شک ریشه در شناخت استوار ایشان از بنیادهای فرهنگ ایرانی-اسلامی دارد، این وظیفه را بر دوش مسئولان و متولیان حوزه فرهنگی می‌گذارد که در تدوین برنامه‌ها، چشم‌اندازی روشن و شفاف داشته باشند.

۳ تعالی دادن آثار هنری به سوی اهداف والای انقلاب

تعالی دادن به آثار هنری از یکسو و توسعه و رشد آن به سوی اهداف والای انقلاب دو مقوله مهمی است که بی‌شک حکومت برای آنها برنامه‌ریزی داشته باشد. نظارت بر تعالی آثار هنری توصیه‌ای است که رهبری در این خصوص به مسئولان دارد. به اعتقاد ایشان «یک مشکل مسأله رشد هنر است و مشکل دیگر مسأله هدایت صحیح آن به سمت هدف‌های والای جمهوری اسلامی است».

۴ توجه به پیوست فرهنگی

توسعه و ترویج فرهنگ امکان‌پذیر نیست مگر آن‌که از تمامی قدرت هنر در فرهنگ‌سازی استفاده کنیم و در این مسیر نیاز به حمایت مسئولان و متولیان هنری، داشتن یک چشم‌انداز شفاف و قابل اجرا و در نهایت هماهنگی و همسویی همه خانواده هنر لازم است.

۵ اقتصاد هنر

یکی از موضوعات مورد اهمیت در تعالی هنر، توجه به وضع زندگی و معیشت هنرمندان است که رهبری آن را عاملی برای گیشه‌گرایی می‌دانند. «...وضع خود هنرمندان از لحاظ زندگی، چندان ممتاز نیست و در خیلی جاها در حدّ قابل قبولی نیست؛ کسانی هم که در رشته‌های هنری سرمایه‌گذاری می‌کنند، غالباً وقتی به چیزهایی پایبند هستند، نمی‌توانند بازده مالی داشته باشند. یقیناً باید به اینها کمک شود

۶ حمایت از هنرمندان

یکی دیگر از تاکیدات رهبری در خصوص اقتصاد در هنر و حمایت از هنرمند است. ایشان در یکی از رهنمودهای خود به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی امر کردند «از هنرمندانی که کار هنری آنان بازده مالی مناسب ندارد حمایت کند تا آنان به سوی ایجاد جاذبه‌های ناصحیح در آثار خود به منظور جلب مشتری کشیده نشوند».

۷ رابطه دوطرفه هنر و پژوهش

جدی گرفتن جایگاه هنر به طور عام و پژوهش هنر به صورت خاص و اختصاص سهم مناسب از اعتبارات عمومی و پژوهشی به این بخش، تضمین امنیت اندیشه در حوزه هنر، فراهم آوردن زیرساخت‌های مطالعاتی و رسانه‌ای و عنایت لازم و کافی به امر آموزش و پژوهش از جمله مسئولیت‌های متولیان حوزه فرهنگ است که تاثیر بسیار زیادی بر تحقق اهداف دارد. رهبر انقلاب نیز همواره بر بحث تحقیق و پژوهش تاکید موکد داشته‌اند و کار تحقیقی را مهم می‌داند. از نگاه ایشان «تحقیق در زمینه‌های مفاهیم فرهنگی و مسائل گوناگونی که رسانه ملی با آنها سروکار دارد، از جمله کارهای بسیار مهم است».

۸ نظارت بر عملکرد هنرمندان

یکی دیگر از موضوعات مهم تاکیدات رهبری، نظارت بر عملکرد هنرمندان است. ایشان نظارت قوی و بدون رودربایستی را یکی از موضوعات مهم در حوزه مدیریت فرهنگی می‌دانند و از ضعف در این بخش گله می‌کنند که «متأسفانه در تشکیلات ما، آن نظارت قوی، آن دقت نظر، آن هوشیاری کامل و آن بی‌رودربایستی‌گریِ لازم وجود ندارد؛ لذا یک نفر هنرمند را می‌آورند، بعد یک میکرفون به دست او می‌دهند و این مال او می‌شود؛ دیگر او تعیین‌کننده و حاکم است! به این جهت شما باید مراقب باشید و عناصر مورد اعتماد را بیاورید و برای مردم استفاده کنید».

۹ هنر جناح‌بندی نشود

از دیگر تاکیدات رهبری در ارتباط با هنر، عدم نگاه جناحی به هنرمندان است. ایشان به کسانی که با کار هنری سر و کار دارند در ارتباط با هنرمندان توصیه می‌کند «اینها را به بازی‌های خطّی و سیاسی نکشانید».

با این وجود رهبری یک استثنا در این خصوص قائل است و آن زمانی است که پای حفظ ارزش‌ها و تداوم بخشیدن به آنها مطرح است.

آسیب کم‌توجهی به هنرمندان انقلابی از نگاه رهبری

رهبری یکی از دلایل ضعف فرهنگی در کشور را عدم توجه و حمایت از هنرمندان انقلابی عنوان می‌کند و با طرح این سوال که «فرض کنید که یک شخصیت فرهنگی هست که همه عمر خودش را در راه انقلاب گذاشته، یک شخصیّت فرهنگی هم هست که هر وقت توانسته به انقلاب نیش زده؛ شما رفتارتان با این دو نفر چه جور است؟ شما که مسئول دولتی هستید یا مسئول فرهنگی هستید یا مسئول وزارت مثلا ارشاد هستید یا وزارت علوم هستید یا سازمان تبلیغات اسلامی هستید - فقط مخصوص کارهای دولتی نیست، دیگران هم همین‌جور هستند- یا صداوسیما، رفتار شما و برخورد شما با این دو آدم چه‌جور است؟». ایشان پاسخ به این سوال را یک موضوع مهم در عرصه فرهنگی می‌دانند و تاکید دارند «ما اگر به این نکات توجه نکنیم و بر اثر جوزدگی برویم سراغ مثلا فرض کنید که فلان کسی که از بنِ دندان با انقلاب اسلامی و با حکومت اسلامی و با نظام اسلامی مخالف است، خب این خلاف یک حرکت فرهنگی عاقلانه است».

برنامه‌های کاروان «روایت حبیب» در دومین ایستگاه

هنرمندان از سردار دل‌ها می‌گویند

کاروان روایت حبیب که با هدف تبیین شاخص‌های مکتب شهید قاسم سلیمانی سفر خود را به ۱۰ استان کشور آغاز کرده، پس از سه روز اجرای برنامه در خراسان شمالی، حالا در دومین ایستگاه به مازندران رسیده و برنامه‌های خود را از چهارشنبه ۱۶ آذر در این استان آغاز کرده است.

مهدی معصومی گرجی، رئیس حوزه هنری استان مازندران درباره برنامه‌های دومین کاروان «روایت حبیب» در استان مازندران گفت: با ورود سفیر روایت حبیب به شهرستان نکاء، برنامه‌های فرهنگی، هنری کاروان روایت حبیب در استان مازندران آغاز شد.

وی اولین برنامه این کاروان در مازندران را «قصه‌های خوب برای بچه‌های خوب» معرفی کرد و افزود: این برنامه با همکاری کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان و همچنین آموزش و پرورش استان در سالن ۲۰۰ نفره کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان ساری در سه نوبت اجرا می‌شود.

وی بیان کرد: این ویژه‌برنامه مختص کودکان و نوجوانان است که شامل قصه‌گویی، خاطره‌گویی و نمایش می‌شود.

معصومی گرجی درباره برنامه‌های ویژه قشر بزرگسال نیز به استیج سیار که در محوطه شهدای گمنام شهرستان نکاء مستقر خواهد شد اشاره کرد و افزود: این برنامه مردمی شامل شعرخوانی، سرود، موسیقی، نقالی، پرده‌خوانی و خاطره‌گویی خواهد بود که در بعدازظهر چهارشنبه ۱۶ آذر در بوستان ولایت ساری به اجرا درآمد.

رئیس حوزه هنری استان مازندران درباره برنامه‌های دومین روز کاروان روایت حبیب در مازندران گفت: صبح پنجشنبه ۱۷ آذر، نمایشگاه عکس و هنرهای تجسمی حاج قاسم سلیمانی با حضور نماینده ولی فقیه در مصلای ساری افتتاح خواهد شد که تا روز جمعه میزبان بازدیدکنندگان خواهد بود.

وی افزود: برنامه بعدی ۱۷ آذر نیز «پاورقی» است که در آن کتاب «زین اسب» نوشته سمیه اسماعیلی و فاطمه قنبری به‌عنوان اثری درباره شهید مدافع حرم محمد بلباسی، با حضور مفید اسماعیلی (منتقد)، ساعت ۹ و ۳۰ دقیقه در گالری سوره حوزه هنری انقلاب اسلامی نقد و بررسی می‌شود.

معصومی گرجی اظهار کرد: در همین روز از ساعت ۱۵ استیج سیار کاروان «روایت حبیب» در میدان شهدا روستای قراخیل مستقر می‌شود و با همکاری هنرمندان استانی به اجرای برنامه‌هایی چون سرود، شعر، موسیقی، نمایش، خاطره‌گویی و نقالی خواهد پرداخت.

وی تصریح کرد: در روز سوم نیز کارگاه تصویرگری را با حضور سعید رزاقی از ساعت ۹ تا ۱۲ در گالری سوره حوزه هنری انقلاب اسلامی برگزار خواهیم کرد. هنرجویان این کارگاه ۱۵ نفر از افرادی هستند که طی دو سال گذشته در کارگروه تصویرگری حوزه هنری استان شرکت کرده‌اند.

رئیس حوزه هنری استان مازندران با بیان این که خروجی کارگاه هنرهای تجسمی در استان در قالب نمایشگاه به نمایش درمی‌آید گفت: در بعدازظهر ۱۸ آذر نیز عصر خاطره روایت حبیب، به عنوان برنامه اصلی در ساعت ۱۵ در ساری برگزار خواهد شد که شامل شعر، سرود، موسیقی، نمایش و نقالی است و به صورت زنده از طریق شبکه طبرستان پخش خواهد شد. همچنین در این رویداد هنری فیلم-کلیپ ۱۰دقیقه‌ای «جان سردار» که با موضوع سردار سلیمانی از سوی حوزه هنری مازندران تولید شده، نمایش داده خواهدشد.

معصومی گرجی به اجرای نمایش خیابانی در شهرستان نکا به کارگردانی محمد طالبی و نمایش «سرباز» به کارگردانی پژمان شاهوردی در قائم شهر اشاره کرد و گفت: علی یحیی پور، محمدجواد منصف، حسین خلیلی، حمید محمدی و علیرضا دهرویه از جمله هنرمندان استانی هستند که در این رویداد هنری همکاری دارند.

بر اساس این گزارش، دومین کاروان «روایت حبیب» از ۱۱ آذر حرکت خود را آغاز کرده و تا ۱۳ دی در ۱۰ استان کشور به اجرای برنامه‌های فرهنگی- هنری خواهد پرداخت.

فراخوان

تمدید فراخوان رویدادهای نمایشی بچه‌های مسجد

مهلت ارسال اثر به دومین سلسله رویدادها و همایش‌های استانی تئاتر مردمی بچه‌های مسجد با عنوان «محرابیان» که پیش از این تا ۱۵ آذرماه ۱۴۰۱ اعلام شده بود به مدت ۱۰ روز تمدید شد.

مرکز هنرهای نمایشی حوزه هنری انقلاب اسلامی به‌منظور ایجاد زمینه رشد و اعتلای هنری گروه‌های نمایشی در مساجد و همچنین توسعه فراگیر فعالیت‌های تئاتر مردمی بچه‌های مسجد، دومین سلسله رویدادها و همایش‌های استانی تئاتر مردمی بچه‌های مسجد را در شش‌ماهه دوم سال جاری (۱۴۰۱) برگزار می‌کند.

طبق گاهشمار این فراخوان مهلت ارائه معرفی‌نامه، فرم مشخصات گروه و عنوان اثر، متن یا طرح نمایشی و ثبت آنها در سایت artfest.ir تا تاریخ ۱۵ آذرماه ۱۴۰۱ بود که این مهلت تا ۲۵ آذرماه تمدید شد. ستاد مرکزی دومین سلسله رویدادهای نمایشی و همایش‌های استانی تئاتر مردمی بچه‌های مسجد (محرابیان) در فراخوانی، علاقه‌مندان را به شرکت در تازه‌ترین رویداد خود دعوت کرد. علاقه‌مندان می‌توانند با مراجعه به سایت، ضمن خوانش فراخوان نسبت به حضور در این رویداد نمایشی اقدام کنند.

یاد

شاعر فارسی‌زبان هندی درگذشت

احمدعلی برقی‌اعظمی، از شاعران فارسی‌زبان هندوستانی در ۶۸ سالگی دار فانی را وداع گفت. از او سروده‌های متعددی به زبان فارسی و اردو به یادگار مانده است.

زنده‌یاد برقی‌اعظمی از جمله شاعرانی بود که هم به زبان فارسی و هم به زبان اردو شعر می‌سرود و مجموعه‌ای از سروده‌های او در سه دفتر شعر با عنوان «روح سخن»، «محشر خیال» و «تنویر سخن» منتشر شده است. گویندگی بخش فارسی برون‌مرزی رادیو دهلی‌نو از جمله فعالیت‌های فرهنگی و رسانه‌ای او در حوزه اعتلای زبان فارسی است.

شعر مهدوی احمد علی برقی اعظمی در میان فارسی‌زبانان شناخته شده است.

در انتظار تو منجی ببین بشر تنهاست/ ز درد رنج و غم هجر، نوحه‌گر تنهاست
زحال زار دلم هیچ‌کس نمی‌پرسد/ ز هجر یوسف‌مان سال‌ها پدر تنهاست
بهار گلشن عمرم دگر خزانی شد/ به باغبان برسانید این شجر تنها است
در انتظار تو خون شد دلم، امام زمان!/ بدون دیدن روی تو چشم تر تنهاست

قاب

به یاد خالق مرغ سحر

فردا ۱۸ آذرماه زادروز محمدتقی بهار، از چهره‌های ممتاز و بی‌بدیل فرهنگ و ادب معاصر ایران است. او را در ایران «ملک الشعرای بهار» و «مالک ملک سخن» می‌نامند. وی شش دوره نماینده مجلس بود و سال‌ها استادی دوره دکترای ادبیات دانشسرای عالی و دانشکده ادبیات را برعهده داشت. از معروف‌ترین آثار او دیوان اشعار، سبک‌شناسی که در سه جلد درباره سبک نوشته‌های منثور فارسی نوشته شده، تاریخ احزاب سیاسی، تصحیح برخی از متون کهن مانند تاریخ سیستان و مجمل‌التواریخ و القصص، تاریخ بلعمی را می‌توان نام برد.

برای شنیدن مرغ سحر کیوآرکد را اسکن کنید